

GİRİŞİMCİLİĞİN GENÇ GİRİŞİMCİ ADAYLARI PERSPEKTİFİNDEN DEĞERLENDİRİLMESİ: SDÜ GİRİŞİMCİLİK ÇALIŞTAYI ÖRNEĞİ

Öznur YAŞAR

Arş. Gör., Süleyman Demirel Üniv. Fen Edebiyat Fak. e-mail: oznryst@gmail.com@sdu.edu.tr

Merve MERT ŞENCAN

Arş. Gör., Süleyman Demirel Üniv. İktisadi ve İdari Bilimler Fak. e-mail: mervesencan@sdu.edu.tr

ÖZET: Girişimcilik uzun yıllardır farklı bakışlarla üzerinde çalışılan bir konu olmuştur. Bu zaman diliminde pek çok çalışma girişimciliği tanımlamak ve girişimcilerin önündeki engelleri saptamak amacıyla yapılmıştır. Son yıllarda ise toplumumuzda genç girişimcilerin artan başarısı, üniversite gençliğinin de girişimciliğe olan ilgisini artırmıştır. Bu sebeple girişimciliğin gençler arasında daha fazla yaygınlaşması ve bu konudaki bilincin artması için de pek çok çalışma yapılmaktadır. Bu çalışmada girişimciliğe genç girişimci adaylarının gözünden bakılmaktadır. Çalışma gençlerin girişimciliği nasıl tanımladığı ve girişimciliğin önünde ne gibi engeller gördüklerini saptamak amaçlı yapılmıştır. Bu amaçla 01.03.2014 tarihinde Süleyman Demirel Üniversitesi tarafından düzenlenen ve başarılı girişimciler ile girişimci adayı genç öğrencilerin bir araya getirildiği “Fikir ve Cesaretin Buluşma Noktası: Girişimcilerin Mutfağı” adlı çalışmaya başvuran öğrenciler üzerinde bir araştırma yapılmıştır. Çalışmanın sonucunda literatüre girişimcilik tanımlarıyla ilgili yeni bir bakış açısı kazandırılmış ve girişimci adayı gençlerin bakış açısıyla girişimciliğin önündeki engellerin ortaya konulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Girişimcilik, Girişimciliğin Tanımları, Genç Girişimciler, Girişimciliğin önündeki engeller

YOUNG ENTREPRENEUR OF THE CABDİDATES FROM THE PERSPECTİVE OF ENTREPRENEURSHİP EVALUATION: ENTREPRENEURSHİP WORKSHOP FOR EXAMPLE SDU

ABSTRACT: For many years entrepreneurship is an issue , that studied with different points of view on a topic. In this time period, so much work has been done on the purpose of defining entrepreneurship and identifying barriers of entrepreneurs . In recent years, the growing success of young entrepreneurs in our society, that increased interest of young entrepreneurship .For this reason, much study is being done that, for expansion of entrepreneurship among young people and In order to increase awareness on this subject. In this study, entrepreneurship is discussed, with perspectives of young entrepreneurs.to determine the purpose of study that how to define entrepreneurship by young people and they saw what kind of obstacle in entrepreneurship, On 01.03.2014, insight and courage Meeting Point : “Cuisine of Entrepreneurs” called ,workshop was organized by Süleyman Demirel university. In this workshop, studies had been conducted on students. At the end of the study it is gained to be that new perspective for entrepreneurship literature and to identified the barriers of entrepreneurship with young’s perspective.

Keywords: Entrepreneurship, Entrepreneurship Definitions, Young Entrepreneurs, Entrepreneurship Obstacles.

Jel Kodu:L26

GİRİŞ

Günümüzde girişimciliğin ve girişimci kişilerin önemi oldukça fazladır. Girişimciliğin, genetik özelliklere dayanan boyutlarının yanında eğitim ve öğrenme sonucunda edinilen bir davranış değişikliği olduğu birçok araştırmacı tarafından ifade edilmektedir. Bu nedenle girişimcilik yeteneklerinin oluşması ve gelişmesi kişilerin bazı engelleri aşmaları ve bazı destekler almaları ile mümkündür.

Girişimci kavramı için literatürde çeşitli tanımlamalar vardır. Girişimciler için genel yargı; başladıkları işin peşini bırakmayan, saatlerce çalışma konusunda istekli, standart dışı kavramları inceleyen ve kendi sezgilerine göre hareketi benimseyen kişiler olarak belirtilmektedir (Börü, 2006: 2). Girişimcilik ise, girişimsel faaliyetinin sonucunda tatmin, bireysel bağımsızlık ve haz gibi psikolojik; servet, gelir, kazanç gibi bir ödül olan ekonomik; statü, itibar, güç gibi sosyolojik sonuçlara yol açan; tehlike, tuzak, streslerle dolu ve özel gayret gerektiren bir değer oluşturma süreci olarak tanımlanmaktadır (Top, 2006: 7).

Bilgi toplumunda girişimciler ve teknokratlar, araştırmacılar ve yönetici liderler, kısaca nitelikli insanlar ekonomik değerlerin yaratılmasında en önemli ve etkili unsurlar olarak ön plana çıkmaktadırlar. Genç ve dinamik bir insan yapısına sahip olan Türkiye için bu gelişmeler büyük önem taşımaktadır. Türkiye bu genç ve dinamik insanları nitelendirerek ve onları bu amaca yönelik olarak en iyi şekilde eğiterek, bu potansiyelini en iyi şekilde değerlendirmenin yollarını aramalıdır. Maalesef Türkiye’de genç ve dinamik nüfus yapının bu konuda sunduğu potansiyelin iyi değerlendirildiğini söylemek mümkün değildir (Müftüoğlu, 2004: 4).

Bu çalışmada gençlerin bahsedilen potansiyelini ortaya çıkarmak için neler yapılabileceği konusunda, yine onların söylemlerinden yola çıkarak alternatif oluşturmak hedeflenmiştir. Bu sebeple öncelikle girişimciliğin kavramsal çerçevesi incelenmiş, daha sonra genel olarak girişimciliğin önündeki engeller açıklanmıştır. Araştırmanın son bölümünde ise öğrencilerin açık uçlu sorulardan oluşan ankete verdikleri cevaplar, nitel araştırma yöntemlerinden sistematik analiz ve betimsel analiz yöntemleri kullanılarak değerlendirilmiştir.

GİRİŞİMCİLİĞİN GENÇ GİRİŞİMCİ ADAYLARI PERSPEKTİFİNDEN DEĞERLENDİRİLMESİ: SDÜ GİRİŞİMCİLİK ÇALIŞTAYI ÖRNEĞİ

Öznur YAŞAR, Merve MERT ŞENCAN

1. GİRİŞİMCİLİK KAVRAMININ TANIMI

Literatürde farklı, pek çok girişimcilik tanımı yer almaktadır. Bu bağlamda ilk olarak girişimci kavramının çerçevesini çizmek de, çalışmanın anlaşılabilir olması açısından gereklidir. Girişimcilik, sosyoloji, iktisat, işletme gibi alanların gerek akademik boyutta, gerekse uygulama boyutunda yararlandığı, interdisipliner bir kavramdır (Tikici & Aksoy, 2009: 6). Bu kavrama katkıda bulunan başlıca klasik düşünürler; Cantillon, Say, Marshall, Schumpeter, Knight, and Kirzner olmuştur (Praag, 1999: 1).

Girişimciliğin tanımı ilk defa 18. yüzyılda İrlandalı iktisatçı Richard Cantillon tarafından yapılmıştır ve ona göre girişimcilikte, önemli olan risk almaktır (Tikici & Aksoy, 2009: 6). Ayrıca Cantillon, girişimciyi, belirsiz bir ortamda pazar oluşturmaya karar veren ve bunu koordine eden kişi olarak tanımlamıştır (İrmiş, vd., 2010: 7).

Jean Baptiste Say ise; risk, esneklik ve ödül kavramlarının girişimcilik için birer simge olduğunu belirtmektedir. Buna ek olarak girişimci ve sermayedar arasındaki ayrıma vurgu yapmakta ve girişimciliğe üretim ve tüketim sisteminin tümünde önemli bir pozisyon yüklemektedir (Praag, 1999: 314).

Bir başka açıdan ise, Alfred Marshall'ın teorisi örgüt şirketine uyum sağlamaktadır ve kitlesel üretim tehdidine karşı serbest girişimci sistemini savunmaktadır. Girişimcinin yeteneğini ve enerjisini olağanüstü karlılık analiziyle açıklamaktadır (Zaratiegui, 2002: 383-401). Ona göre; Girişimci, firmadaki sermayenin ve emeğin sorumluluğunu üstlenen kişidir. (Praag, 1999: 317-318).

Bunların yanı sıra girişimciliğin modern tanımını Joseph Schumpeter ortaya koymuştur. Schumpeter "Dinamik girişimcilik" adıyla yeni bir kavramı literatüre kazandırmıştır. Ona göre dinamik girişimci; yeni ürünler ve hizmetler tanıtarak, yeni üretim metodları geliştirerek, yeni üretim biçimleri yaratarak ya da yeni ham maddeler kullanarak mevcut ekonomiyi yeniden yapılandırır. Schumpeter bu tanımıyla, yıkıcılığı bir başarı olarak göstermekte buna bağlı olarak bireyin yaratıcılık yönünü ön plana çıkarmaktadır (Bygrave & Zacharakis, 2008: 1).

Knight ise; Girişimcilik kavramını, belirsizlik ve risk arasındaki ayrıma değinerek açıklamaya çalışmaktadır. Knight, girişimcilik faaliyetinde bulunabilmek için kontrol ve sorumluluk gerekli olduğunu belirtmekte ve işyeri sahibine bir takım görevler yüklemektedir. Ona göre işyeri sahibi, firmanın yöneticisinin yetenekli olup olmadığını kontrol etmeli ve ona göre yönetici hakkında karar vermeli, aynı şekilde yönetici de çalışanları kontrol etmeli ve onlara yönelik kararlar almalıdır. Bu süreç böyle devam etmektedir (Langlois & Cosgel, 1993: 450-464).

Son olarak Kirzner de girişimciliğin ekonomik boyutuna katkı sağlamıştır. Ona göre başarılı girişimci, ekonomik kalkınmada büyük rol oynamaktadır. Kamu politikaları, eğitim programları girişimciyi teşvik etmektedir ve böylece girişimci, ekonomik sorunlarda çözüm üreten kişi olmaktadır (Kirzner, 2008: 1-2).

2. GİRİŞİMCİLİĞİN ÖNÜNDEKİ ENGELLER

Girişimcilik birçok sosyo-ekonomik faktörün bir araya gelmesiyle oluşmaktadır. Bu faktörler; girişimcilik etkinliğini başlatıp devam ettiren kişisel özellikleri itibarıyla girişimci birey, girişimci bireyin potansiyelini açığa çıkaran, kişilik yapısını şekillendiren ve girişimcilik olgusuna genel bir çerçeve sağlayan sosyo-kültürel/politik ve diğer dışsal/çevresel koşullar olarak ifade edilir (İlhan, 2003: 63).

Girişimci olarak genellikle öngörülen kişi dinamik, risk alabilen, bir iş girişiminin başarılı ya da başarısızlığını belirleyen baskın faktördür. Bu görüş çerçevesinde yapılan çalışmaların çoğu girişimcilerin motivasyon, kişisel karakteri ve kalımsal özellikleri ile iş performansı arasındaki ilişkileri üzerinde durmaktadır. Toplumda, sermaye sahibi bireylerin girişimci olabileceği yönünde yaygın bir tutum vardır. Oysa günümüz bilgi toplumunda bilgiye sahip olmak sermaye sahibi olmaktan daha önemlidir (Ataman, 2009: 18). Buradan; sermaye, girişimcilik için gerekli olmasına karşın yeterli değildir, sonucu çıkarılabilmektedir.

Girişimcilik bireyin içinde bulunduğu sosyo-ekonomik ve kültürel yapı ile şekillenmektedir. Aile, toplumsal davranış örüntüleri, eğitimin kalite ve düzeyi ile genel ekonomik koşullar, bireyin girişimcilik ruhunu geliştirmesini ve sahip olduğu girişimci niteliklerini olumlu ya da olumsuz etkileyebilmektedir (Yetim, 2014: 80). Özellikle girişimcilik kültürünün oluşmasında aile yapısının etkisi bulunmakta ve bireyin aile içinde aldığı eğitim ve görgü hayatı boyunca etkili olabilmektedir. Araştırmalar neticesinde, kişinin doğumundan itibaren en çok ailesinde yer alan kişilerden etkilendiği öne sürülmüş ve kişide girişimcilik kültürünün oluşabilmesi, kişinin yaşadığı ve yetişmiş olduğu çevrenin koşullarına, aile yapısına ve sahip olduğu teknolojik imkânlarla da bağlı olduğu görülmüştür (Erdoğan, 2012: 24). Bu anlamda aile ortamının olumsuz koşulları girişimciliğin önündeki engellerden sayılabilmektedir.

Tüm bunlarla birlikte, her ülkenin tarihsel gelişimindeki farklılıklardan ötürü meydana gelen sosyal, ekonomik, teknolojik ve politik yapılar gibi farklılıklar nedeni ile bir ülkede girişimciliği açıklayan faktörler diğer ülkeler için geçerli olmayabilir. Ayrıca, bazı ülkelerde girişimciliği geliştiren ve destekleyen bazı koşullar ve/veya uygulamalar diğer ülkelerde başarısız olabilmektedir. Dolayısıyla, girişimciliği etkileyen bazı temel faktörler olsa da ülkeden ülkeye farklılıklar gösterebilmektedir (TÜSİAD, 2002: 47).

Ayrıca, girişimci teşvikleri ve destek mekanizmaları da girişimci altyapısı kapsamında bulunan önemli bir unsur olmaktadır. Girişimciliği geliştirmeye yönelik politikaların merkezinde, bireylerin motive edilerek ve gerekli-uygun yetenekler ile

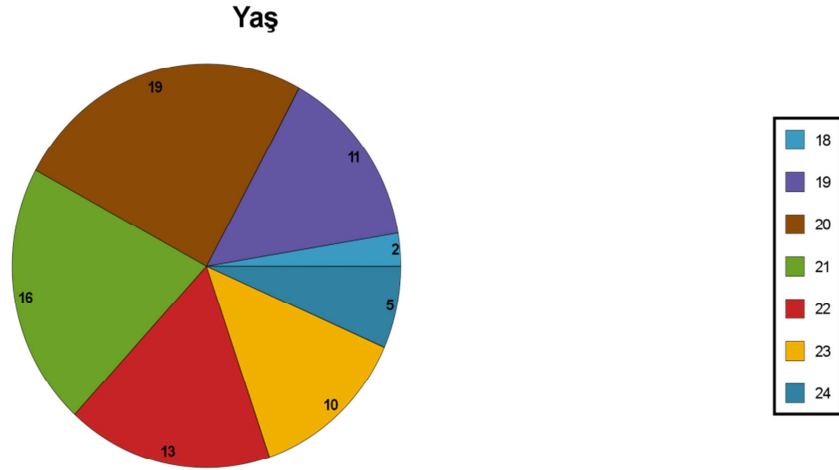
donatılmaları ve toplumsal desteğin sağlanmasının yanında girişimcilerin teşvik ve destek mekanizmaları yer almaktadır. Dolayısıyla girişimciler aracılığıyla kurulan işletmelerin gelişmelerini sağlayabilmeleri ve mevcudiyetini koruyabilmeleri amacıyla, destekleyici ve özendirici koşulların oluşturulmasının gereği açıktır (Doğan, 2010: 41).

3. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

Çalışmanın amacı literatüre girişimcilik tanımlarıyla ilgili yeni bir bakış açısı kazandırmak ve girişimci aday gençlerin bakış açısıyla girişimciliğin önündeki engellerin ortaya konulmasıdır. Araştırmanın evrenini Türkiye'deki girişimci aday üniversite öğrencileri oluşturmaktadır. Örneklem olarak ise 01.03.2014 tarihinde Süleyman Demirel Üniversitesi tarafından düzenlenen ve çeşitli üniversitelerden gelen girişimci aday öğrencilerin katılımıyla gerçekleşen "Fikir ve Cesaretin Buluşma Noktası: Girişimcilerin Mutfağı" adlı çalışmaya başvuran 78 öğrenci seçilmiştir.

Çalışmaya başvuran öğrencilere demografik sorular ve girişimciliğe karşı bakışlarını ölçen sorulardan oluşan bir anket uygulanmıştır. Demografik soruların dışındaki sorular; "Girişimciliği bir cümle ile tanımlayınız", "Sizce girişimciliğin önündeki engeller nelerdir?", "Örnek aldığınız bir girişimci var mı?" gibi sorulardır. Ayrıca katılımcıların girişimcilikteki bireysel engellerini öğrenmek için "Aşağıdakilerden şu cümlelerden hangisi sizi anlatıyor?" Sorusu sorulmuştur. 4 cevaptan bir ya da daha fazlasını işaretlemeleri istenmiştir. Bu cevaplar "Fikrim yok, hevesim var"; "Fikrim var, param yok"; "Fikrim var, cesaretim yok"; "Fikrim var, bilgim yok" şeklindedir.. Açık uçlu soruların değerlendirilmesi için nitel bir yöntem olan içerik analizi ve sistematik analiz uygulanmış olup, Maxqda 11 programı kullanılmıştır. Analiz için veriler Maxqda 11 programına girilerek, öğrencilerin girişimciliği tanımlamak ve girişimciliğin önündeki engelleri belirtmek için kullandığı ifadeler taranarak kodlama yapılmıştır. Oluşturulan alt kodlar gruplandırılarak, soyutlaştırılmış ve kategoriler oluşturulmuştur.

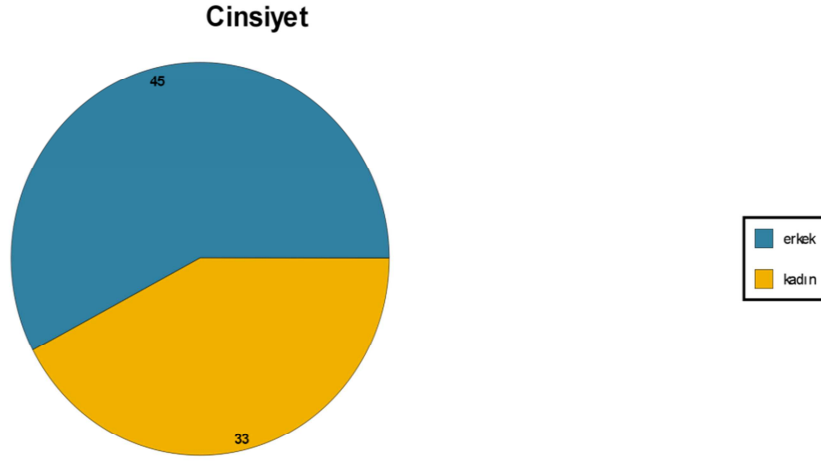
4. ARAŞTIRMA BULGULARI

Şekil 1: Çalışmaya Başvuran Öğrencileri Yaş Dağılımı Grafiği

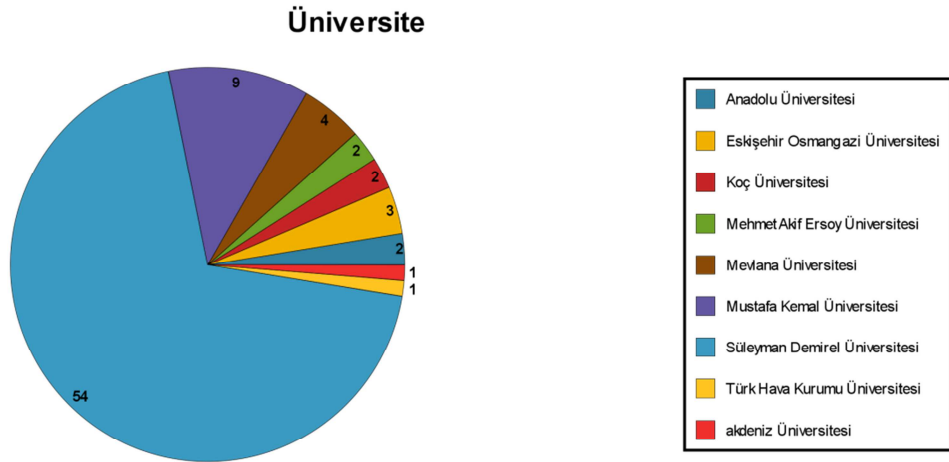
Çalışmaya başvuran öğrenciler 18-24 yaş arası dağılım göstermektedir. En fazla katılım 20 ve 21 yaş gruplarından olmuştur. [24 yaşında 5(%6,41), 23 yaşında 10(%12,58), 22 yaşında 13(%16,68), 21 yaşında 16(%20,51), 20 yaşında 19(%24,36), 19 yaşında 11(%14,10) ve 18 yaşında 2(%2,56) öğrenci bulunmaktadır. [Ayrıca başvurularda 2 öğrenci yaş belirtmemiş olup (%2,56) eksik veri oluşmuştur.]

GİRİŞİMCİLİĞİN GENÇ GİRİŞİMCİ ADAYLARI PERSPEKTİFİNDEN DEĞERLENDİRİLMESİ: SDÜ GİRİŞİMCİLİK ÇALIŞTAYI ÖRNEĞİ
Öznur YAŞAR, Merve MERT ŞENCAN

Şekil 2: Çalıştaya Başvuran Öğrencilerin Cinsiyet Dağılımı Grafiği

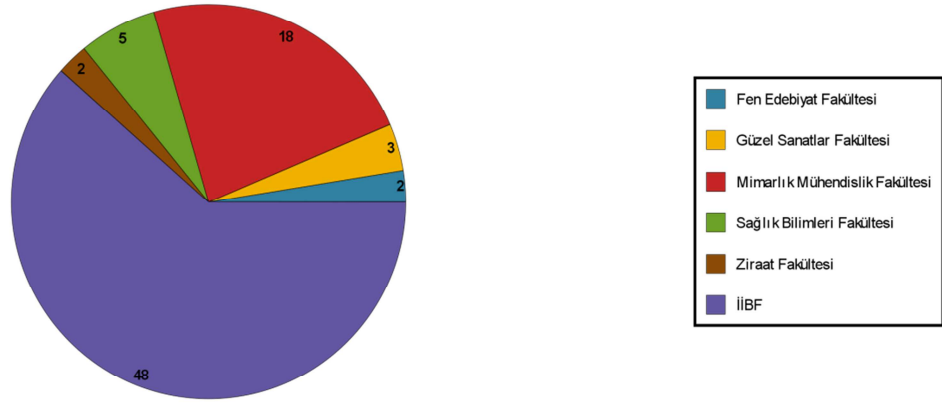
Çalıştaya başvuran öğrencilerin cinsiyet dağılımı bakımından belirgin bir fark olmadığı görülmüştür. [Çalıştaya başvuran öğrencilerin 33'ü (%42,31) kadın, 45'i (%57,69) erkek'tir.]

Şekil 3: Çalıştaya Başvuran Öğrencilerin Üniversite Dağılımı Grafiği

Çalıştaya başvuran öğrencilerin büyük çoğunluğu (%69,23) ev sahibi olan Süleyman Demirel Üniversitesinde öğrenim görmektedir. Bu sıralamayı %11,54 ile Mustafa Kemal Üniversitesi, %5,13 ile Mevlana Üniversitesi ve %3,85 ile Eskişehir Osmangazi Üniversitesi takip etmektedir. [% 2,56 Mehmet Akif Ersoy, Koç, Anadolu ve %1,82 Akdeniz, Türk Hava Kurumu]

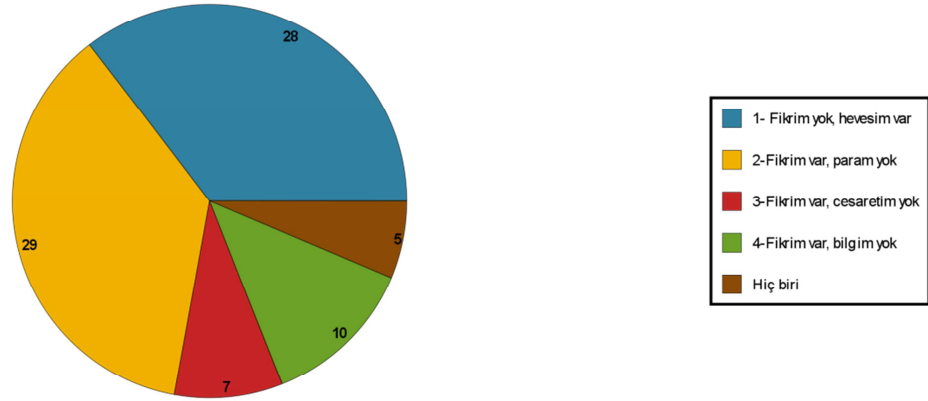
Fakülte

Şekil 4: Çalışmaya Başvuran Öğrencilerin Fakülte Dağılımı Grafiği

Çalışmaya başvuran öğrencilerin büyük çoğunluğu (%61,54) İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesinde okumaktadır. [%23,08 Mimarlık Mühendislik Fakültesi, %6,41 Sağlık Bilimleri Fakültesi, %3,85 Güzel Sanatlar Fakültesi ve %2,56 Ziraat, Fen Edebiyat Fakültesi]

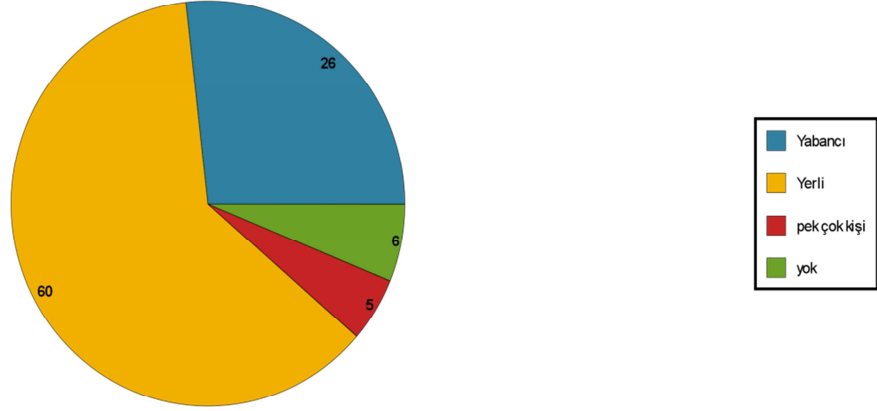
AŞAĞIDAKİLERDEN HANGİSİ SİZİ ANLATIYOR.

Şekil:5: Çalışmaya Başvuran Öğrencilerin Girişimcilikle İlgili Düşünceleri Dağılımı Grafiği

Çalışmaya başvuran öğrencilerin 28'inin (%35,90) girişimcilik adına bir fikri olmamasına karşın hevesli olduğu, 29'unun (%37,18) fikri olup parasının olmadığı, 7'sinin (%8,97) fikri olup cesaretinin olmadığı ve 10'unun da (%12,82) fikri olduğu ancak bilgi eksikliğinin olduğu görülmüştür. Ayrıca 4 öğrencinin de bu kategorilerden hiç birine girmediği görülmüştür.

ÖRNEK ALDIĞINIZ BİR GİRİŞİMCİ VAR MI?

Şekil 6: Çalıştaya Başvuran Öğrencilerin Örnek Aldığı Girişimcilerin Dağılımı Grafiği

Çalıştaya başvuran öğrencilerin 26'sı (%26,26) yabancı bir girişimciyi örnek alırken, 61'i (%62,63) yerli bir girişimciyi örnek almaktadır. 5 kişi (%5,05) birden çok kişiyi örnek aldığını söyleyerek isim belirtmezken, 6 kişi (%6,06) örnek aldığı birinin olmadığını ifade etmiştir. Bu durum yerli girişimcilerin girişimci adayı öğrenciler tarafından tanındığını ve takip edildiğini gözler önüne sermektedir.

STEVE JOBS	11	ROSALÍA MERA	1
BİLL GATES.	4	MARK ZUCKERBERG	1
MİCROSOFT	1	RALPH LAUREN	1
WILLIAM HENRY GATES	1	URSULA BURNS	1
HAMSİ FİRGER	1	PHİLİPS MORRİS	1
ALPHAN MANAS	1		
JORDAN CASEY	1	TOPLAM	26

Tablo 1: Çalıştaya Başvuran Öğrencilerin Örnek Aldığı Yabancı Girişimcilerin Listesi

Yabancı girişimcileri örnek alan öğrencilerin 11'inin (%42,30) Steve Jobs'ı, 4'ünün de (%15,38) Bill Gates'i girişimci olarak örnek aldıkları ve bunun dışında 10 farklı yabancı girişimcinin de farklı öğrenciler tarafından örnek alındığı görülmüştür. Aynı zamanda öğrenciler tarafından en çok örnek alınan girişimcinin de %11,11 ile Steve Jobs olduğu görülmüştür.

BABAM	5	ALİ EROĞLU	1
AHMET ŞERİF İZGÖREN	4	TARHAN TELLİ	1
NEVZAT AYDIN	4	SEYFETTİN DEVECİ	1
HALUK OKUTUR	4	DOĞUKAN GÜLERYÜZ	1
ALİ AĞAOĞLU	3	GÖKÇE ATALAY	1
HAKAN ALTINAY	2	ATAMAN ÖZBAY	1
ALİ SABANCI	2	BAYBARS ALTUNTAŞ	1
ACUN ILICALI	2	KEREM ÇATAY	1
ERDEM GENÇ	2	AHMET ÇALIK	1
CEM BOYNER	1	SÜLEYMAN ORAKCIOĞLU	1
GÜLTEN KOTON	1	SEZAI J	1
SAKIP SABANCI	1	MURAT MENTEŞ	1
CAN YILDIZLI	1	MUSTAFA ACET	1
FARUK AKBAL	1	PROF.DR.İLHAN TEKELİ	1
BEGÜM BUĞDAYCI	1	GÜLDEN YILMAZ	1
EMRE KURTTEPELİ	1	SONER BABUROĞLU	1
ÜNAL AYSAL	1	SİNA AFRA	1
AHMET ZORLU	1	YİĞİT KONUR	1
ÜMİT ÜNSAR	1	ZEYNEP ÖZTEKİN	1
ÖMER EKİNCİ	1	BARIŞ ÖZİSTEK	1
GAMZE CİZRELİ	1	ÜMİT BOYNER	1
DOÇ.DR. ERKAN POLAT	1	TOPLAM	62

Tablo 2: Çalıştaya Başvuran Öğrencilerin Örnek Aldığı Yerli Girişimcilerin Listesi

Yerli girişimcileri örnek alan öğrencilerin %8,06'sinin örnek bir girişimci olarak babalarını gördüğü, bu oranı %6,45 ile Ahmet Şerif İzgören, Nevzat Aydın, Haluk Okutur'un takip ettiği görülmüştür. Bunun dışında 39 farklı girişimcinin ismi de farklı öğrenciler tarafından verilmiştir.

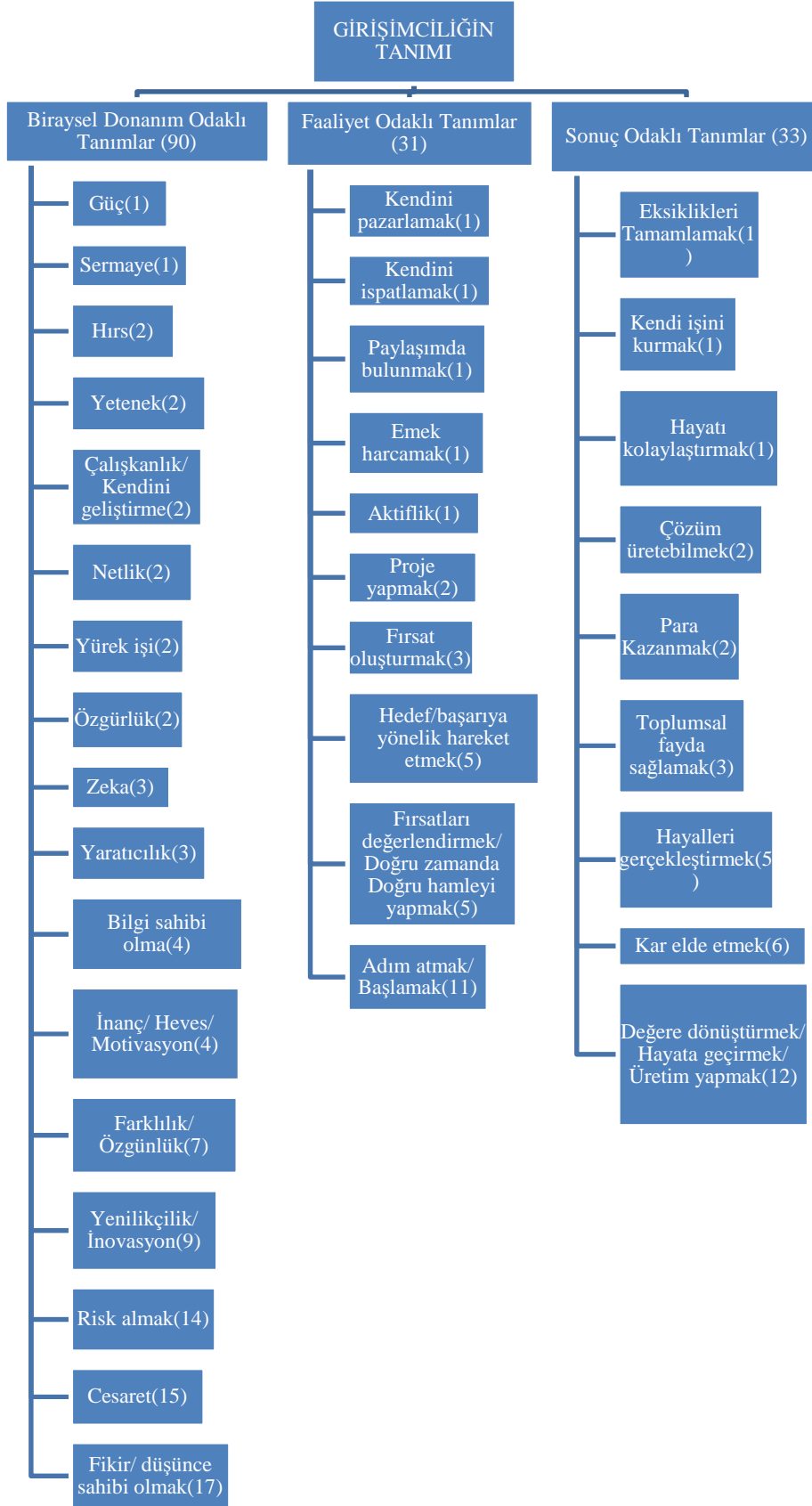
Çalışmaya başvuran öğrencilerin girişimcilik kavramını tanımlamada kullandığı ifadeler üç grupta kategorilendirilmiştir. Bu bağlamda girişimcilik tanımları, "Bireysel donanım odaklı tanımlar", "Faaliyet odaklı tanımlar" ve "Sonuç odaklı tanımlar" olmak üzere süreç içerisinde sınıflandırılmıştır. Bir süreç olan girişimciliğe ait tanımların sınıflandırılması ve sıklıkları tablo 3'te ifade edilmiştir.

GİRİŞİMCİLİK TANIMLARI	F	%
Bireysel donanım odaklı tanımlar	90	58,44
Faaliyet odaklı tanımlar	31	20,13
Sonuç odaklı tanımlar	33	21,43
Toplam	154	100

Tablo 3: Çalışmaya Başvuran Öğrencilere Göre Girişimcilik Tanımlarının Dağılımı

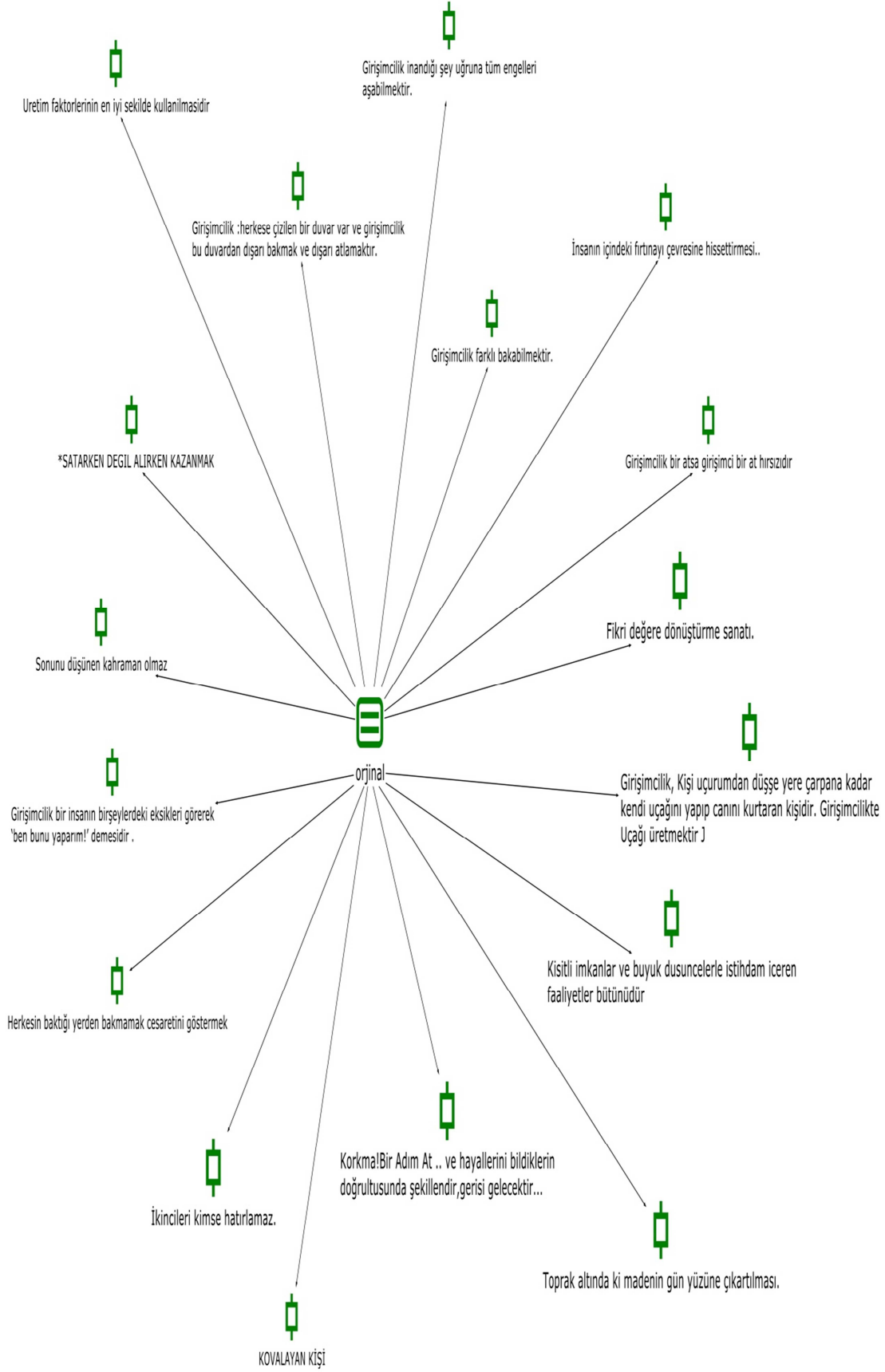
Öğrencilerin girişimciliği tanımlamada kullandığı ifadeler içerisinden oluşturulan kodlar ve bu kodların gruplandırılmasıyla oluşan kategoriler şekil 7'de sıklıklarıyla birlikte verilmiştir. Ayrıca kodlamada ayrı bir yer tutan metaforik tanımlar kategorilendirilmeden şekil 8'de verilmiştir.

GİRİŞİMCİLİĞİN GENÇ GİRİŞİMCİ ADAYLARI PERSPEKTİFİNDEN DEĞERLENDİRİLMESİ: SDÜ GİRİŞİMCİLİK ÇALIŞTAYI ÖRNEĞİ
Öznur YAŞAR, Merve MERT ŞENCAN

Şekil 7: Girişimcilik Tanımları

Şekil 8: Girişimciliğe Ait Metaforik Tanımlar

GİRİŞİMCİLİĞİN GENÇ GİRİŞİMCİ ADAYLARI PERSPEKTİFİNDEN DEĞERLENDİRİLMESİ: SDÜ GİRİŞİMCİLİK ÇALIŞTAYI ÖRNEĞİ

Öznur YAŞAR, Merve MERT ŞENCAN

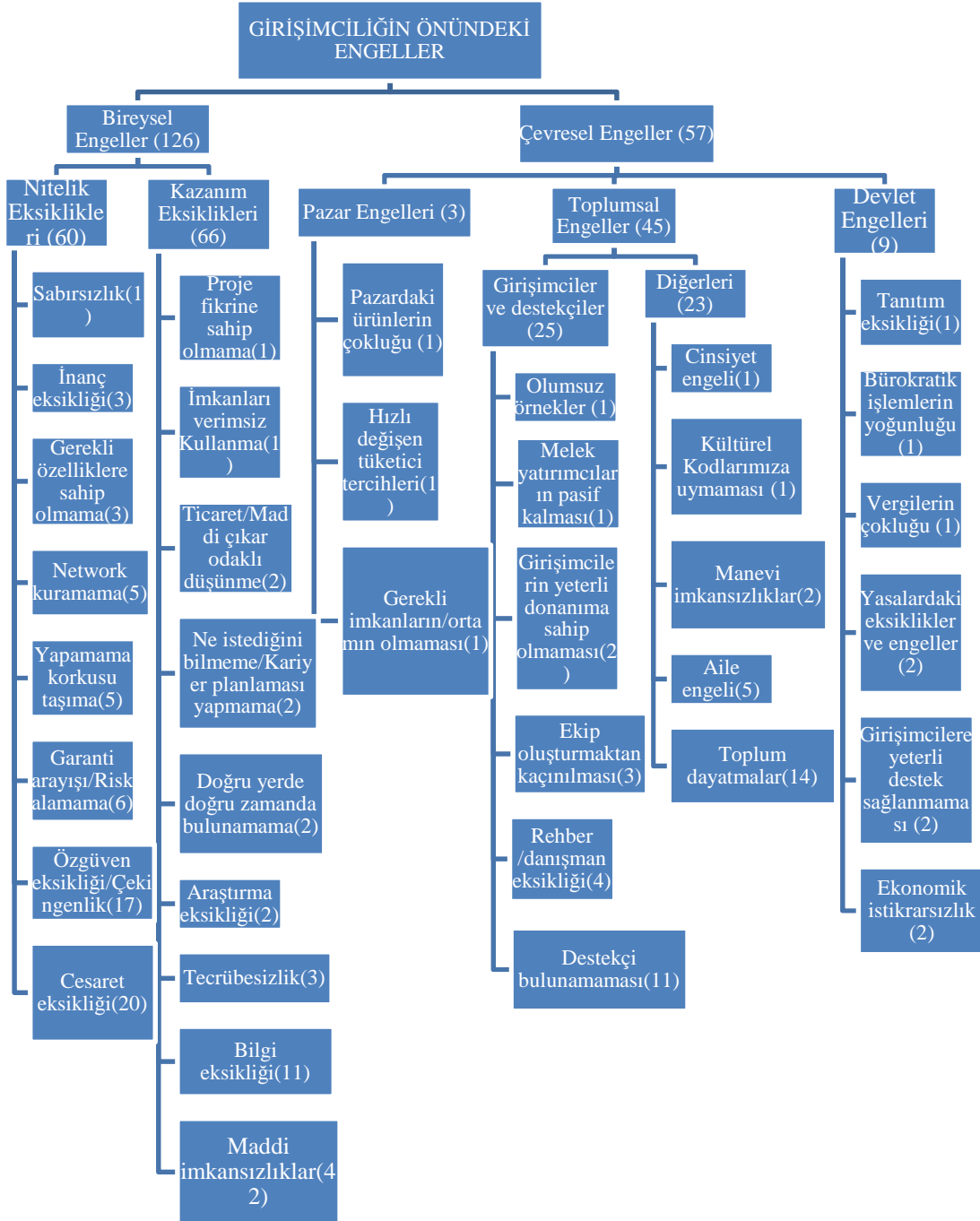
Girişimci adayı öğrencilerin girişimciliği tanımlamak için kullandığı ifadelerin kodlanması sonucu; fikir/düşünce sahibi olma kodu 17 kez tekrarlanarak birinci, cesaret kodu 15 kere tekrarlanarak ikinci, risk almak kodu ise 14 kez tekrarlanarak üçüncü en çok kullanılan tanımlar olmuştur. Güç, sermaye, hırs, yetenek, çalışkanlık/kendini geliştirmek, netlik, yürek işi, özgürlük, zeka, yaratıcılık, bilgi sahibi olma, inanç/heves/motivasyon, farklılık/özgünlük, yenilikçilik/inovasyon, risk alma, cesaret, fikir/düşünce sahibi olma şeklindeki kodlar “bireysel donanım odaklı tanımlar” olarak kategorilendirilmiştir. Kendini pazarlamak, kendini ispatlamak, paylaşımında bulunmak, emek harcamak, aktiflik, proje yapmak, fırsat oluşturmak, hedefe/başarıya yönelik harekete geçmek, fırsatları değerlendirmek/doğru zamanda doğru hamleyi yapmak ve adım atmak/başlamak kodları ise “faaliyet odaklı tanımlar” olarak kategorilendirilmiştir. Ayrıca, eksikleri tamamlamak, kendi işini kurmak, hayatı kolaylaştırmak, çözüm üretebilmek, para kazanmak, toplumsal fayda sağlamak, hayalleri gerçekleştirmek, kar elde etmek ve değere dönüştürmek/hayata geçirmek/üretim yapmak kodları da “sonuç odaklı tanımlar” olarak kategorilendirilmiştir. Kategoriler içerisinde “bireysel donanım odaklı tanımlar” ın toplam frekansı 90 ile ilk sırayı alırken, 33 ile “sonuç odaklı tanımlar” ve 31 ile “faaliyet odaklı tanımlar” da yakın sonuçlar elde edilmiştir. Bu durum öğrencilerin girişimciliği tanımlarken daha çok bireysel özelliklerin etkili olduğunu düşündüğünü ortaya koymuştur. Ayrıca ilk üç sıradaki kodların da “bireysel donanım odaklı tanımlar” kategorisinde olması bu durumu desteklemektedir.

Çalışmaya başvuran öğrencilerin “Sizce girişimciliğin önündeki engeller nelerdir?” sorusuna verdiği yanıtlar kodlanarak üç grupta kategorilendirilmiştir. Bu bağlamda girişimciliğin önündeki engeller, “Bireysel engeller” ve “Çevresel engeller” olmak iki kategoride toplanmıştır. Bu bağlamda girişimciliğin önündeki engellerin sınıflandırılması ve sıklıkları tablo 4’te ifade edilmiştir.

GİRİŞİMCİLİĞİN ÖNÜNDEKİ ENGELLER	F	%
Bireysel engeller	126	68,48
Çevresel engeller	57	30,98
Destekle ortadan kalkacağına inanıyorum	1	0,54
Toplam	184	100,00

Tablo 4: Çalışmaya Başvuran Öğrencilere Göre Girişimciliğin Önündeki Engellerin Dağılımı

Çalışmaya başvuran öğrencilerin girişimciliğin önündeki engelleri tanımlaması sonucu ortaya çıkan engeller bireysel ve çevresel engeller olarak kategorilendirilmiştir. Bunun sonucunda %68,48 oranında bireysel engellerden daha çok bahsedilirken, diğer yandan çevresel ve toplumsal engellerin ise %30,98 oranında ifade edildiği görülmüştür. Ayrıca bir kişi “Engellerin destekle ortadan kalkacağına inanıyorum.” ifadesini kullanarak, mevcut engelleri belirtmemiş ve pozitif bir yaklaşım sergilemiştir. Çalışmaya başvuran öğrencilerin girişimcilerin önündeki engellerden bahsederken, sırasıyla en çok; maddi imkansızlıklar (42), cesaret eksikliği (20), özgüven eksikliği (17), toplum baskısı (14) ve bilgi eksikliği (11) üzerinde durduğu görülmüştür. Öğrencilerin girişimciliğin önündeki engeller olarak belirttiği ifadelerden oluşturulan sabırsızlık, inanç eksikliği, gerekli özelliklere sahip olmama, network kuramama, yapamama korkusu, garanti arayışı/risk alamama, özgüven eksikliği/çekingencilik, ve cesaret eksikliği alt kodları “Nitelik eksiklikleri” (60); proje fikrine sahip olmama, imkanları verimsiz kullanma, ticaret/maddi çıkar odaklı düşünme, ne istediğini bilmeme/kariyer planlaması yapmama, doğru zamanda doğru yerde bulunmama, araştırma eksikliği, tecrübesizlik, bilgi eksikliği ve maddi imkansızlıklar alt kodları “Kazanım Eksiklikleri” (66) olmak üzere kodlanmış ve bu kodlar “Bireysel engeller” kategorisinde bir araya getirilmiştir. Bu durum öğrencilerin bireysel engeller içerisinde sonradan elde edilebilecek kazanımların, doğuştan sahip olunan niteliklere oranla daha çok önemsendiğini göstermektedir. Ayrıca pazardaki ürünlerin çokluğu, hızlı değişen tüketici tercihleri ve gerekli imkanların/ortamın olmaması alt kodları “Pazar engelleri” (3); olumsuz örnekler, melek yatırımcıların pasif kalması, girişimcilerin yeterli donanıma sahip olmaması, ekip oluşturmaktan çekinilmesi, rehber/danışman eksikliği, destekçi bulamama alt kodları ve cinsiyet engeli, kültürel kodların uyumsuzluğu, manevi imkansızlıklar, aile engeli, toplum dayatmaları alt kodları da, girişimciler ve destekçiler ile diğerleri şeklinde gruplandırılarak “Toplumsal engeller” (45) olarak kodlanmıştır. Son olarak, tanıtım eksikliği, bürokratik işlemlerin yoğunluğu, vergilerin çokluğu, yasalardaki eksiklikler ve engeller, girişimcilere yeterli destek sağlanamaması ve ekonomik istikrarsızlık alt kodları da “Devlet engelleri” (9) olarak kodlanmıştır. Bu kodlar ise “Çevresel engeller” olarak kategorilendirilmiştir. Bunların dışında öğrencilerin belirttiği engellerden oluşturulan alt kodlar, kodlar ve kodların gruplandırılmasıyla oluşturulan kategoriler şekil 9’da sıklıklarıyla birlikte verilmiştir.

Şekil 9: Girişimciliğin Önündeki Engeller

5. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Literatürde pek çok girişimcilik tanımı mevcuttur. Araştırmada mevcut girişimcilik tanımlarının dışında, girişimci aday öğrencilerin perspektifinden yeni bir tanımlama yapılması hedeflenmiştir. Bu sebeple, anket verilerine göre çalışmaya başvuran öğrencilerin girişimcilik tanımları süreç perspektifinde kategorilendirilerek, “Bireysel donanım odaklı tanımlar”, “Faaliyet odaklı tanımlar” ve “Sonuç odaklı tanımlar” olmak üzere bir araya getirilmiştir. Bu sayede literatüre girişimcilik tanımları için yeni bir bakış açısı getirilmiştir.

Ayrıca anket verilerine göre katılımcıların ifade ettiği girişimciliğin önündeki engeller “Bireysel engeller” ve “Çevresel engeller” olarak kategorilendirilmiştir. Girişimci aday öğrencilerin çoğunluğunun (%68,48) bireysel engellere odaklandığı ve bu engellerin kaldırılabilir olduğunu düşündüğü ortaya çıkmıştır. Buna paralel olarak öğrencilerin girişimciliği tanımlarken kullandığı ifadelerde daha çok (%58,44) “Bireysel donanım odaklı” tanımlar mevcutken, girişimciliğin önündeki engelleri de büyük oranda (%68,48) “Bireysel engeller” olarak belirtmiş olmaları girişimciliğin, genç girişimci aday öğrenciler tarafından daha çok bireyin kendisine bağlı bir olgu olarak görüldüğünü ortaya koymaktadır. Çalışmanın bir başka çarpıcı sonucu ise, genç girişimci adaylarının daha çok (%62,63) yerli girişimcileri örnek aldığı, bunların da %8,06 ‘sının kendi babaları olduğudur. Yabancı girişimcileri örnek alanların ise; en çok Steve Jobs’ı örnek aldıkları görülmektedir. Ayrıca araştırmamızın bir başka sonucuna göre; gençlerin büyük bir çoğunluğunun ya fikri olmayıp, hevesinin olduğu; ya da fikri olup, parasının olmadığı anlaşılmaktadır. Her iki açıdan da gençlerimizin potansiyel bir girişimcilik ruhuna sahip oldukları yorumu yapılabilmektedir.

KAYNAKÇA

- Ataman, G., (2009), İşletme Yönetimi Temel Kavramlar ve Yeni Yaklaşımlar, Türkmen Kitabevi, İstanbul
- Börü, D., (2006), “Girişimcilik Eğilimi Marmara Üniversitesi İşletme Bölümü
- Bygrave, W. & Zacharakis, A., (2010) “Entrepreneurship” John Wiley- Sons, USA.
- Cosgel, M. M. & Langlois, N. R.(1993) “Frank Knight On Risk, Uncertainty, And The Firm: A New Interpretation”, S. 31,
- Doğan, S., (2010), Avrupa Birliği'nin Girişimcilik Politikası -KOBİ Yaklaşımı ve Türkiye-, Avrupa Birliği Araştırmaları, İstanbul Ticaret Odası Yayınları, İstanbul
- Erdoğan, N., (2004), Aile İşletmeleri: İkinci Kuşağın Yetiştirilmesi, İGİAD Yayınları İstanbul,
http://www.igiad.com/assets/content/files/aileisletmel_file_8838_20121594724.pdf, (erişim tar. 22 Kasım 2012)
- İlhan, S., (2003), “Sosyo-Ekonomik Bir Fenomen Olarak Girişimciliğin Oluşumunu Etkileyen Başlıca Faktörler”, Muğla Üniversitesi SBE Dergisi, Güz 2003 S.11, s.s.63
- İrmiş, A., vd., (2010), Girişimcilik Kültürü, Ekin Yayınevi, Bursa
- Kırzner, M. I., (2008), “The Alert and Creative Entrepreneur: AClarification”, IFN Working Paper No. 760
- Müftüoğlu, T. & Durukan, T., (2004), Girişimcilik ve Kobiler, Gazi Kitabevi, Ankara Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma” Marmara Üniversitesi İ.İ.B.F. Dergisi, S. 16, c.1, 331-356.
- Praag, V. M. (1999) “Some Classic Views On Entrepreneurship”, De Economist 147, Kluwer Academic Publishers
- Tikici, M. & Aksoy, A., (2009), Girişimcilik Ve Küçük İşletmeler, Nobel Yayınları, Ankara
- Top, S., (2006), Girişimcilik Keşif Süreci, Beta Yayınevi, İstanbul.
- Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği (TÜSİAD), Türkiye’de Girişimcilik, Yayın No.TÜSİAD-T/2002-12/340), Aralık 2002, s.47.
- Yetim, N., (2014), “Sosyal Sermaye Olarak Kadın Girişimciler: Mersin Örneği”, Ege Üniversitesi Ege Akademik Bakış, Ekonomi, İşletme, Uluslar arası İlişkiler ve Siyaset Bilimi Dergisi
- Zaratiegui, M. J., (2002),“What Does Profit Mean For Alfred Marshall?”, S.10, c.3

This page intentionally left blank.